Memoria care se opune uitării Ion Dumitrescu – un clasic modern

(Grigore Constantinescu – 24 ianuarie 2007)

De mult ar fi trebuit să existe o carte dedicată acestui minunat Om care a viețuit pe meleagurile valahe, numindu-se simplu, asemenea multora Ion. Cine să o facă? Greu de spus, pentru că Ion Dumitrescu căci despre el este vorba – nu își aflase, la timpul potrivit, locul în cronologia ierarhiilor unui veac prea tulbure. Neasemenea multora dintre cei ce îl încojuraseră, în cei 80 de ani de viață, nu s-a bucurat de prețuirea oficială, pentru că era el însuși mult deasupra lor. A existat pentru o idee, a ars pentru această idee și a fost dușmănit pentru împlinirea ei – Uniunea Compozitorilor, ca cetate-breaslă a creatorilor de muzică.

Cunoașterea acestui destin se dovedește anevoioasă, căci ea cere cunoașterea timpului, timpurilor mai bine-zis, menite a fi dramatice și nefericite pentru mulți dintre români. Cât îi datorează istoria muzicii noastre contemporane, este iarăși dificil de explicat, așa cum a fost acest drum cu mai multe direcții – de la cea personală a creatorului de muzică, la cea colectivă a arhitectului palatului muzicii românești. Firește, ascensiunii și apogeului unui astfel de destin i s-a răspuns, cum bine știm ca martori, cu firească ingratitudine, fățărnicie și mult prea puțin recunoștință sau iubire statornică. Mai rămânea să urmeze și uitarea...

Atunci a apărut această inițiativă pe care doi condeieri și radiofoniști – Pușa Roth și Costin Tuchilă – și-au asumat-o, de a aduna în filele unui volum tot ce se știe și s-a scris despre Maestrul Ion Dumitrescu. Genericul volumului definește claritatea intențiilor: „Un clasic modern”. Adică, ceva definitiv. Materialele adunate, multe, toate sau aproape toate, oricum câte au putut descoperi realizatorii în acribia cercetării lor de mai mulți ani, restituie ceva din existența aceasta simbolic singulară. Strălucirea inteligenței, orizontul culturii, originalitatea nepereche a temperamentului, pasiunea pentru actul creației, iubirea pentru cei numiți simbolic „aproapele”, capacitatea de a se opune neadevărului, nedreptății și imposturii... Enumerarea ar putea continua. Ion Dumitrescu avea de fapt vocația Binelui, așa cum, ca muzician, avea drept stea călăuzitoare sunetul pur al melosului pământului românesc.

Realizatorii cărții au gândit o succesiune de etape ale cunoașterii-portret: Medalion, Studii lexicografice, Profiluri critice, Cronici, Consemnări, Receptarea postumă, Interviuri cu artistul. În final, ni se adresează chiar Ion Dumitrescu, în emoționante pagini de muzicologie și memorialistică ce îi poartă semnătura.

Putem socoti că aceasta este cartea dorită, despre marele artist Ion Dumitrescu? O carte scrisă într-un răstimp de decenii, cu pagini și gânduri răzlețe, adunate acum cu osârdia și generozitatea celor doi semnatari ai acestui volum? Faptul că apariția este datorată Editurii Academiei Române ar fi un argument, pentru a se opune astfel negurilor ce tind prea adesea să ne întunece memoria. Și, nu era drept să se întâmple astfel, deoarece, așa cum mărturisește Ilinca Dumitrescu pe prima filă: „Tatăl meu era un om luminos”.